

Unkarinpaimenkoirien agilityhistoriaa

Suomalaisen agilityharrastuksen alkua ajoista saakka, eli vuodesta 1988, on unkarilaisista roduista pumi noussut eniten esiin maamme agilityhistoriassa. Tästä meillä on kiittäminen alkuaikojen näkyvimpiä kisapareja, ensimmäisenä Kaisa Järvistä (nyk. Lähdesmäki), myöhemmin Aino Kiviahoa ja Jorma Hillukkala.

PUMIT

Pumiuros Kilvan Zsarnok "Jami" on mm. SM-hopeamitalisti vuodelta 1990

Kuva: © Sakari Ponsimaa

Pumi on saanut merkittävästi uusia ystäviä, tunnettavuutta ja aktiivisia harrastajia juuri agilityn kautta. *Kilvan Zsarnok "Jami"* ja Kaisa kiersivät jo 1980-luvun lopulla epävirallisia kisoja ja näytöksiä voittaen cup-kisoja ja palkintoja. Jami voitti hopeaa SM-kisoissa vuonna 1990. Heidän uralleen sattuivat myös lajin ensimmäiset viralliset Euroopan Mestaruuskisat Helsingin EUV-näyttelyn yhteydessä vuonna 1991.

Aino Kiviaho ja *Pihatuvan Napos "Napos"* seurasivat esimerkkiä osallistuen EM-kisoihin 1992 Ranskassa ja 1993 Itävallassa. Jorma Hillukkala ja FIN AVA SM-00 *Miklos* eli "Miklos" veivät sitten

EM3-92 Pihatuvan Napos "Napos"

Kuva: Aino Kivipeltö

rodun kansainväliseen tietoisuuteen joukkue-edustuksillaan 1993, 1994, jatkaen 1996, 1998 ja omissa MM-kisoissamme Helsingissä vuonna 2000. Miklos voitti samana vuonna Suomenmestaruuden yhdeksän vuoden iässä.

Avoimen suomenmestaruuden (epävirallinen kisa) haltija vuodelta 1994 FIN AVA SM-96 *Napos Feledékeny* eli "Pessi" ja Eevaliisa Pohjanen voittivat virallisen yksilösuomenmestaruuden jo vuonna 1996 sekä joukkuesuomenmestaruuden vuonna 1997. Maajoukkue-edustajina Pessi ja Eevaliisa kilpailivat 1995 Italiassa.

Parin vuoden kuluttua jälleen uusi pumi pääsi maajoukkueeseen: KANS AVA *Napos Joska* eli "Joska" ohjaajanaan Tarja Melakari. Joska keräsi Norjan ja Ruotsin KV-kisoista tulokset saavuttaen kansainvälisen agilityvalionarvon vuonna 2001. Pessi ja Joska osallistuivat samaan edellä mainittuun SM-joukkueeseen 1997 voittaen kultaa. Tällöin kyseessä oli seurajoukkue. Maajoukkueetasolla Napos ja Miklos olivat yhtä aikaa vuoden 1993 EM-kisoissa Itävallassa, tosin eri sähäluokissa. Miklos ja Pessi kuuluivat samaan maksijoukkueeseen vuonna 1995 Pohjoismaiden mestaruus -kisoissa Helsingissä.

Alkuun miniluokassa, sääntömuutoksen (v. 2002) jälkeen midiluokassa kisaava *Touhutuvan Tuhattaru "Tiko"* ja Katri Helminen saivat agilityvalionarvon vuonna 1999, suomenmestaruushopeaa he saivat vuonna 1999. Tiko on Mikloksen tytär. Samoihin kisoihin osallistui nuorimpana koirana pumi "Totti" eli FIN AVA *Pusztai Altatódal Agilis*, joka puolestaan on Pessin poika. Totista tuli agilityvalio vuonna 2000. Totti ja Eevaliisa Pohjanen kuuluivat vuoden 2004 PohjM-joukkueeseen sekä olivat varajäseniä MM-kisajoukkueessa.

FIN AVA SM-00 Miklos Kuva: Arkistokuva

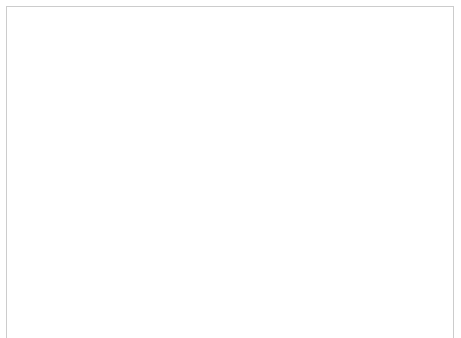
Monipuolinen taituri KANS AVA & MVA FIN TVA Napos Joska "Joska" Kuva: Arkistokuva

Mikloksen poika "Ransu" eli FIN AVA *Anemarin Dundee* ja Nora Ojala olivat puolestaan 2004 PohjM-joukkueen varajäseniä sijoituttuaan Totin jälkeen kuudenneksi karsintakisoissa. Miklos ja Ransu ovat molemmat voittaneet ns. Timanttiset Ranking -kisan, jossa sijoitus määräytyy kisoista kerättävien pisteiden perusteella.

Edelleen maksipumeissa *Karvakorvan Rantaleijona* eli "Rölli" ja Janne Pukkila saivat agilityvalionarvon oikeuttavan viimeisen tuloksen vuonna 2003, ja arvo myönnettiin vuoden 2004 puolella. Midiluokassa Jyrki Försti ja FIN AVA *Rakenlov Barnas Borbala "Tessi"* tuli valioksi vuonna 2001. Joukkuesuomenmestareiksi he ylsivät oman seuransa riveissä vuonna 2002. Syksyllä 2004 Tarja Melakarin omistama ja ohjaama *Napos Nemes "Nemes"* saavutti agilityvalionarvon vaaditun viimeisen kisatuloksen.

Muita aktiivisia pumikilpailijoita 1990-luvun alusta loppupuolelle olivat *Troubadours Imp "Takku"* ja Pertti Leppänen, sekä Pentti Ojala ja "Duffe" eli *Cheerfuls Duhaj*. Monia muitakin kisapareja nähtiin radoilla tekemässä uranuurtavaa työtä pumien ja lajin hyväksi. Menestystä saatiin useinkin paikallistasolla, mm. piirinmestaruuskisoissa.

FIN AVA SM-96 Napos Feledékeny "Pessi" Kuva: Eevaliisa Pohjanen

FIN AVA Touhutuvan Tuhattaru "Tiko"

Kuva: Katri Helminen

Vuonna 2004 kilpaili 51 pumista 3-luokassa 25, joista yhdeksän kilpaili maksi-säkäriryhmässä ja 16 midisäkäriryhmässä. Vuoden 2004 loppuun mennessä agilityssä on kilpaillut yhteensä 124 pumia, joista uroksia on 63 ja narttuja 61. Kolmanteen luokkaan nousseita on yhteensä 45, joista uroksia on 23 ja narttuja 22.

PULIT

Ensimmäinen puli, *Portiers Bela-Bartok* ja ohjaajansa Janitta Koskinen, starttasi agilitykisoissa vuonna 1995 kerran ja seuraavana vuonna kaksi kertaa. Vuonna 2003 seuraava puli, *Xosmo von Felsenmeer* "Xosmo" ja Mari Virkkula aloittivat kilpailemisen. Harrastusta on puleilla varmaan ollut tässä välissäkin, mutta virallisia osallistumisia vasta nyt.

Aktiivinen puliuros Xosmo von Felsenmeer Kuva: © Mari Virkkula

MUDIT

Ensimmäinen mudi osallistui viralliseen agilitykilpailuun vuonna 1993. Koira oli *Szófogadás Tizen-Ötös* "Ötö", om. Meri Viljanen-Mansikkamäki. Korkeimmassa eli 3-luokassa mudi kilpaili ensimmäisen kerran vuonna 1996. Koira oli Maria Aaltosen *Szófogadás Negyven Kettes* "Kettes".

Mudeissa ensimmäisenä Suomen agilityvalionarvon saavuttivat FIN AVA & MVA JK3 *Madraz-Bunda Anubis* "Minttu" ja Hannu Puukko vuonna 2003. Minttu ja Hannu voittivat epävirallisen Seniorien

Taulukko 1 Suomen agilityvalion arvon (FIN AVA) saavuttaneet pumit

UUOSI	LUOKKA, SUKUPUOLI	KOIRAN NIMI	OMISTAJA/OHJAAJA
1997	maksiuros	Miklos	Jorma Hillukkala
1997	maksiuros	Napos Feledekeny	Eevaliisa Pohjanen
1997	maksiuros	Napos Joska	Tarja Melakari
1999	midinarttu	Touhutuvan Tuhattaru	Katri Helminen
2000	maksiuros	Pusztai Altatódal Agilis	Eevaliisa Pohjanen
2001	midinarttu	Rakenlov Barnas Bobala	Jyrki Försti
2004	maksiuros	Karvakorvan Rantaleijona	Janne Pukkila
2004	maksiuros	Napos Nemes	Tarja Melakari

Taulukko 2 Unkarinpaimenkoirat ry:n Vuoden Agilitykoirat vuodesta 1996 alkaen

UUOSI	ROTU, SP, KOIRAN NIMI	OMISTAJA/OHJAAJA
1996	pmu Miklos "Miklos"	Jorma Hillukkala
1997	pmu Napos Joska "Joska"	Tarja Melakari
1998	pmn Touhutuvan Tuhattaru "Tiko"	Katri Helminen
1999	pmn Touhutuvan Tuhattaru "Tiko"	Katri Helminen
2000	pmu Napos Joska "Joska"	Tarja Melakari
2001	pmn Touhutuvan Tuhattaru "Tiko"	Katri Helminen
2002	pmu Napos Joska "Joska"	Tarja Melakari
2003*	mdn Mustantassun Saima "Saima"	Tuija Kokkonen
	pnm Napos Csipkerozsika "Ruusu"	Mari Koivula
	pnm Touhutuvan Tuhattaru "Tiko"	Katri Helminen
	pmu Dolgos Dalibor "Dali"	Pertti Leppänen
	pmu Napos Joska "Joska"	Tarja Melakari
2004	pnm Scirpasta Vilmiina "Vilma"	Sanna Pessa

*) Vuoden Agilitykoira 2003 -palkinto jaettiin poikkeuksellisesti viidelle koiralle, jotka saivat tasapisteet.

Taulukko 3 Pessin Pytty -palkinnon saajat vuodesta 1999 alkaen

UUOSI	ROTU, SP, KOIRAN NIMI	OMISTAJA/OHJAAJA
1999	pnm Napos Nota "Anna"	Laila Niskanen
2000	pmu Miklos "Miklos"	Jorma Hillukkala
2001	pmu Napos Joska "Joska"	Tarja Melakari
2002	pmu Pusztai Altatódal Agilis "Totti"	Eevaliisa Pohjanen
2003	pmu Napos Joska "Joska"	Tarja Melakari
2004	ei jaettu	-

Suomenmestaruuden kaksi kertaa peräkkäin vuosina 2001 ja 2002, ja vuonna 2003 he sijoittuivat pronssille. He ovat osallistuneet myös virallisiin SM-kisoihin.

Toinen agilityvalionarvon saavuttanut mudi on Tuija Kokkosen FIN AVA *Mustantassun Saima* "Saima", joka saavutti valionarvonsa keväällä 2004. Myös Saima on osallistunut virallisiin SM-kisoihin. Tuija toimii myös agilitytuomarina. Saima on Tuijan oma kasvatti, jonka emä *Baromallási Cecil* "Sesi" kilpailee myös 3-luokassa agilityssä. Sesi voitti vuonna 2003 Suur-Savon kennelpiirin piirinmestaruuden. Myös Sesillä on SM-kisaedustuksia.

Tällä hetkellä 3-luokassa kilpailee viisi mudia, joista neljä maxi-

säkäriryhmässä ja yksi midisäkäriryhmässä. Mudeja on kilpaillut agilityssä yhteensä 19 vuoden 2004 loppuun mennessä.

Tulevaisuuden lupaus FIN AVA Pusztai Altatódal Agilis "Totti" Kuva: Eevaliisa Pohjanen

Ensimmäinen agilityskilpailut mudi FIN MVA EUJV-91 Szófogadás Tizen-ötös "Ötö".

Kuva: Päivikki Ruth

Mudityttö FIN AVA & MVA JK3 Madraz-Bunda Anubis "Minttu" on ensimmäinen FIN AVA:n saavuttanut mudi.

Kuva: Hannu Puukko

FIN AVA Mustantassun Saima "Saima"

Kuva: © Tuija Kokkonen

KOMONDOR & KUVASZ

Isompien rotujemme kuvazien ja komondorien agilityharrastus on edelleen kokeiluasteella, sillä jo kokonsa ja komondor etenkin turkkinsa vuoksi ei kovin hyvin sovellu lajiin. Alkeisopetuksessa on kuitenkin vierailut jokunen pari yhdistyksemme järjestämällä kesäleireillä.

KIERTOPALKINNOT

Unkarinpaimenkoirat ry. on palkinnut vuosittain, vuodesta 1996 alkaen, Vuoden Agilitykoiran Napos-kennelin lahjoittamalla kiertopalkinnolla. Ensimmäisen Vuoden Agilitykoira -palkinnon sai pumiuros Miklos & Jorma Hillukkala. Vuoden Agilitykoira -kilpailun säännöt uusittiin vuonna 2004 ja palkinto on yhdistyksen lahjoittama, sillä jäsenistöä kuunnellen haluttiin vastata tämänhetkisen agilityn kehitykseen ja tarkkaan tuloslaskentaan. Tulokset eivät tallennu automaattisesti, vaan halukkaat toimittavat ne yhdistyksen tietoon. Palkinto on vuosittainen, ei enää siis kiertävä. Vielä toistaiseksi Vuoden Agilitykoira -kisaa ovat hallinneet pumit ja erityisesti vuorovedoin pumit Napos Joska ja narttu Touhutuvan Tuhattaru (taulukko 2).

Pumeilla kiertää Eevaliisa Pohjasen lahjoittama "Pessin Pytty" parhaiten SM-kisassa sijoittuneelle maksipumille. Ensimmäisen kerran Pessin Pytty jaettiin kannustuskiertopalkintona vuonna 1999. Tuolloin palkinnon sai narttu Napos Nota "Anna" ja Laila Niskanen. Vuodesta 2000 alkaen Pessin Pytty on jaettu uusien kriteerien eli parhaiten SM-kisoissa menestyneelle maksiluokan pumille, Pessin esimerkin mukaan. (Taulukko 3).

YHDISTYKSEN EDUSTUSJOUKKUEET

Yhdistyksellä on ollut edustusjoukkueet agilityn joukkue-SM -kisoissa yhteensä kuusi kertaa: vuosina 1997, 1999 - 2001 ja 2003 - 2004.

Vuonna 1997 Unkarinpaimenkoirat ry:llä oli Jyväskylässä järjestetyssä agilityn joukkuesuomenmestaruuskilpailussa mukana yksi edustusjoukkue, jossa kilpailivat pumiuros Miklos & Jorma Hillukkala, Troubadour's Imp "Takku" ja Tou-

hutuvan Taitotassu "Wilma" & Pertti Leppänen sekä Cheerful's Duhaj "Duffe" & Pentti Ojala. Joukkueen sijoitus oli 32.

Vuonna 1999 yhdistyksellä oli Imatralla mukana ensimmäistä kertaa sekä mini-että maksijoukkue. Minijoukkueessa radan suoritti vain kolme koirakkoa: pmn Touhutuvan Tuhattaru "Tiko" & Katri Helminen, pmn Odadaas Palladin "Prini" & Johanna Malmberg ja pmn Rakenlov Barnas Bobala "Tessi" & Jyrki Försti. Maksijoukkueessa kisasivat: pmu Anemarin Dundee "Ransu" & Janne Pukkila, pmu Pusztai Altatódal Agilis "Totti" & Eevaliisa Pohjanen, pmn Napos Nota "Anna" & Laila Niskanen sekä pmn Mahorcas Agneta "Neta" & Eija Hörkkö. Molemmat joukkueet jäivät ilman tulosta.

Agilityn joukkue-SM -kisoissa 11.-12.11.2000 Kemissä yhdistyksellä oli maksijoukkue: pmn Joyrunner's Filippa "Fiii" & Pirita Korkia-aho (nyk. Kurka), pmu Karvakorvan Rantaleijona "Röllli" & Janne Pukkila, pmu Pusztai Altatódal Agilis "Totti" & Eevaliisa Pohjanen ja mdn Madraz-Bunda Anubis "Minttu" & Hannu Puukko sekä varakoirakkona pmn Napos Nota "Anna" & Laila Niskanen. Joukkueen sijoitus oli 10.

Agilityn SM-kisoissa 27.10.2001 Kokkolassa yhdistyksellä oli maksijoukkue: pmu Karvakorvan Rantaleijona "Röllli" & Janne Pukkila, mdn Mustantassun Saima "Saima" & Tuija Kokkonen, pmn Jewelear Anzanlady "Lilli" & Mika Väisänen ja pmu Anemarin Dundee "Ransu" & Nora Ojala. Joukkue jäi ilman tulosta.

Vuonna 2003 oli sekä mideiltä että makseilta edustus Tuusulassa. Midit jäivät ilman tulosta ja maksien sijoitus oli 20. Maksijoukkueeseen kuuluivat mdn Madraz-Bunda Anubis "Minttu" & Hannu Puukko, mdn Mustantassun Saima "Saima" & Tuija Kokkonen sekä pmu Mindamel-

let Bizakodo "Toivo" & Anne Lajunen. Midijoukkueeseen kuuluivat mdn Barromallási Cecil "Sesi" & Tuija Kokkonen, pmn Joyrunner's Filippa "Fiii" & Pirita Kurka ja pmn Touhutuvan Tuhattaru "Tiko" & Katri Helminen.

Syyskuussa 2004 Oulussa järjestetyissä SM-kisoissa UPK:lla oli mukana puminar-tuista koottu medijoukkue. UPK:n edustusjoukkue koki melkein saman kohtalon kuin vastaava maksijoukkue Imatralla vuonna 1999. Eli alku meni hienosti kärkikahinoissa kahdella nollatuloksella, josta seurasi sitten kaksi hylättyä tulosta. Joukkueeseen kuuluivat Tiina Mälkki ja Joyrunner's Estrella "Panda" ja Touhutuvan Tempputyttö "Tikru", Katri Helminen ja Touhutuvan Tuhattaru "Tiko", Eija Makslahti ja Elohopean Hurja Ruuth "Pinja" sekä varakoirakkona Raimo Kaukoranta ja Jewelear's Azurdamen "Mona".

AGIROTU

Epävirallisessa ja karnevaalinomaisessa Agirotu-tapahtumassa kilpaillaan parhaimman rotujoukkueen tittelistä leikkimielisen tosissaan. Voittoa ja hyviä sijoituksia arvostetaan lajin harrastajien piirissä korkealle. Unkarinpaimenkoirat ry:ltä on, muutamaa vuotta lukuun ottamatta, ollut lähes vuosittain vähintään yksi edustusjoukkue tapahtumassa mukana.

Agirotu-tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran Jyväskylässä 27.7.1993.

Ensimmäiseen Agirotuun osallistuneet pumijoukkueet "Pumipallot" ja "Pustan pojat" vuodelta 1993. *Kuva: Jukka Salonen*

Unkarinpaimenkoirat ry:ltä oli tapahtumassa mukana kaksi pumijoukkuetta. Aloittelevissa makseissa kisasi Pumipalot-joukkue, jonka sijoitus oli seitsemäs. Joukkueen muodostivat *Vihriksen Barackpalinka* "Ponu" & Leena Ihalainen, *Napos Gyözö* "Kössi" & Seija Ilmasti sekä *Exalted Rinabella* "Riina" & Leena Lamppu. Ensimmäisessä Agirodussa pelattiin väljillä säännöillä eli joukkueessa saattoi olla neljän sijasta vain kolme koiraa. Se, kuka koirista sai suorittaa radan kahdesti, arvottiin. Arpaonni suosi Ponua ja Leenaa.

Kilpailevissa makseissa yhdistystä edustivat Pustan pojat -niminen joukkue, johon kuuluivat *Rakenlov Szorgos Föszer* "Sulo" & Marianne Ketonen, *Napos Gyözö* "Kössi" & Seija Ilmasti, *Rakenlov Husvektor Tojas* "Kupla" & Laura Ketonen (nyk. Ruotsalainen) sekä toistamiseen *Rakenlov Szorgos Föszer* "Sulo" & Marianne Ketonen. Joukkueen sijoitus oli kahdeksas ja suorituksesta joukkue sai huomiota myös koiralehdessä: "*Taiteellisesti kauneinta ja tyylikkäintä menoa esittivät pumijoukkueen Pustan pojat -jäsenet, joiden ohjaajien väritys aina kasvomeikkiä myöten stemmasi pumin iloisen hännänkoristeen kanssa*" (Koirauutiset 10/1993).

Vuodesta 1994 alkaen Agirodun sääntöjä muutettiin niin, että kolmella koiralla pääsee radalle, mutta tulosta ei kirjata mihinkään. Samana vuonna otettiin myös käyttöön varakoiramenettely. Jyväskylän Laajavuorella 10.7.1994 pidetyssä Agirotu-tapahtumassa yhdistystä edusti kaksi pumijoukkuetta. Makseissa toiseksi sijoittui pumijoukkue "Gremlins IV" kilpailevien sarjassa. Joukkueessa kisasivat *Miklos* & Jorma Hillukkala, *Napos Feledekeny* "Pessi" & Eevaliisa Pohjanen, *Rakenlov Szorgos Föszer* "Sulo" & Marianne Ketonen sekä *Reppumiehen Jojo* "Jojo" & Isa Biese. Joukkueen varakoirakkona oli *Rakenlov Husvektor Tojas* "Kupla" & Laura Ketonen. Toisena jouk-

kuena oli aloittelevat "Tasmanian Pussipurut", jonka rivistöissä kisasivat *Vihriksen Barackpalinka* "Ponu" sekä *Karvakorvan Mirage* "Iivari" & Leena Ihalainen, *Karvakorvan Amanda* "Manta" ja *Karvakorvan Merimiina* "Miina" & Heikki Lukka. Joukkueen varakoirakkona oli *Touhutuvan Remu Vernerin* "Remu" & Mari Husu.

Sekä vuonna 1995 että 1996 Agirotu järjestettiin Seinäjoella. Kummallakaan kerralla Unkarinpaimenkoirat ry:ltä ei ollut mukana omaa joukkuetta, mutta radalla nähtiin kuitenkin tuttuja pumeja Napos-teamin joukkueessa. Vuonna 1995 kilpailevissa makseissa unkarilaisia rotuja edustivat pumit *Napos Gyözö* "Kössi", *Napos Hegyes* "Kerttu", *Napos Henrik* "Hessu" ja *Napos Hullocsillag* "Saimi". Vuoden 1996 kilpailevissa makseissa olivat mukana pumit *Napos Joska* "Joska", *Napos Hegyes* "Kerttu", *Napos Hullocsillag* "Saimi" ja *Napos Muskatli* "Muska".

Seuraavaksi Agirotu-tapahtuma järjestettiin Tampereella 6.7.1997, mutta unkarilaisia radalla ei nähty lainkaan. Erityisesti pumien puuttuminen huomioitiin agilitypiireissä: "*Poissaolijoista huomio kiinnittyy pumeihin, joilla on voitto ja palkintosijoja aikaisemmilta vuosilta*" (ASB-Lehti 7/97).

Muutaman vuoden tauon jälkeen yhdistys osallistui kolmella edustusjoukkueella Turussa 5.7.1998 järjestettyyn Agirotuun. Mudien aloittelevien maksikoirien joukkue "Korkeelta ja kovaa" sijoitus oli 2./19. Joukkueessa kisasivat *Madraz-Bunda Aliz* "Esteri" & Minna Lumirae, *Madraz-Bunda Athos* "Hiski" & Terhi Multamäki, *Madraz-Bunda Azazello* "Temppu" & Sanna Syrjänen (nyk. Laine) ja *Szöfogadás Harminc* "Harmas" "Nippe" & Elvi Pääkkönen. Pumeilla oli joukkueet sekä aloittelevien että kilpailevien luokissa.

Maksipumien Agirotujoukkue vuodelta 1994 "Gremlins IV".

Kuva: Eevaliisa Pohjanen

Vuonna 1999 oli Mikkelissä yksi kilpailevien maksipumien joukkue. Joukkueen "Lentävät Paimenpojat" sijoitus oli 8./80. Joukkueen muodostivat *Napos Nemes* "Nemes" & Tarja Melakari, *Aneamarin Dundee* "Ransu" & Nora Ojala, *Karvakorvan Onni* "Onni" & Anne Lajunen sekä *Napos Remeny* "Reino" & Sirpa Sipola (nyk. Sipola-Lieto).

Vääksyssä 8.-9.7.2000 järjestetyssä Agirodussa yhdistystä edusti viisi pumeista koottua joukkuetta. Kilpailevissa makseissa oli kolme joukkuetta, joista parhaiten, lähes sadan joukkueen joukosta, menestyi "Pusztan Igazzi Izzot" -joukkueemme sijoittumalla neljänneksi. Joukkueessa kilpailivat urokset *Napos Nemes* "Nemes" & Tarja Melakari, *Miklos* & Jorma Hillukkala, *Napos Tettes* "Jesper" & Heli Lementtinen sekä *Aneamarin Dundee* "Ransu" & Nora Ojala. "Pusztan Vonzo Vaganyt" -joukkueen sijoitus oli 69., ja "Pusztan Ötletes Örök" -joukkueen sijoitus oli 90. Kilpailevissa mineissä "Pusztan Kicsi Kivalot" -joukkueen sijoitus oli 42./72., ja aloitte-

Kilpailevien mudien maksijoukkue "Saimaan Norpat" voitti maksiluokan Agirodussa vuonna 2002.

Kuva: © Eevaliisa Pohjanen

Mudiuros FIN TVA FIN & S MVA Madraz-Bunda Azazello "Temppu".

Kuva: Virpi Leinonen

levissa makseissa "Pusztan Szives Züzit" -joukkueen sijoitus oli 10./18.

Lappeenrannassa järjestetyssä Agirotu-tapahtumassa 7.-8.7.2001 yhdistyksellä oli neljä maksijoukkuetta, joista kolme oli pumeilta ja yksi mudeilta. Parhaiten kisassa menestyi kilpailevissa makseissa pumijoukkue "Pusztan Igazzi Izzot" sijoittumalla viidenneksi. Joukkueessa kisasivat urokset Miklos & Jorma Hillukkala, Pusztai Altatódal Agilis "Totti" & Eevaliisa Pohjanen, Anemarin Dundee "Ransu" & Nora Ojala sekä Karvakorvan Rantaleijona "Rölli" & Janne Pukkila. Kilpailevissa makseissa pumijoukkueet "Pusztan Ötletes Örokit" oli sijalla 34 ja "Pusztan Szives Züzit" 41. Mudijoukkue "Saimaan Norpat" oli sijalla 44. Aloittelevissa makseissa kisasi pumijoukkue "Pusztan Vonzo Vaganyt".

Seuraavana vuonna yhdistyksellä oli viisi joukkuetta Janakkalassa 6.7.2002 järjestetyssä Agirotussa. Joukkueista kaksi oli mudeilta ja kolme pumielta. Kilpailevien mudien maksijoukkue "Saimaan Norpat" voitti maksiluokan, johon osallistui 90 joukkuetta. Joukkueeseen kuuluivat Baromälläsi Cecil "Sesi" & Tuija Kokkonen, Madraz-Bunda Anubis "Minttu" & Hannu Puukko, Mustantassun Saima "Saima" & Tuija Kokkonen ja Mustantassun Sälli "Vinski" & Sari Strömberg.

Vuonna 2003 osallistuttiin Jyväskylässä pidettyyn Agirotuun neljällä joukkueella, joista kolme oli pumeilta ja yksi mudeilta. Kilpailevissa mideissä kisasi kaksi pumijoukkuetta "Pusztan Kicsi Kiavalot" ja "Pusztan Szives Züzit". Sijoitukset olivat 13. ja 19. Kilpailevissa makseissa joukkue "Pusztan Ötletes Örokit" oli sijalla 17. Aloittelevissa makseissa kisasi mudijoukkue, jonka sijoitus oli 13.

Puminarttu FIN AVA & MVA Rakenlov Barnas Borbala "Tessi". Kuva: Kaisa Porri

MUDIT

Vuonna 2002 mudit osallistuivat 109 agiilitykisaan, uroksia oli 1, narttuja 5. Vuoden 2003 vastaavat luvut olivat: 116 kisaa, uroksia 3, narttuja 6. Vuonna 2004 kisakäyntejä oli 162, uroksia 5 ja narttuja 9.

PUMIT

Vuonna 2002 pumit osallistuivat agiilitykisoihin 767 kertaa, uroksia oli 20, narttuja 24. Vuonna 2003 vastaavat määrät olivat 873, uroksia 18, narttuja 24, ja vuonna 2004 kertoja oli jo 982, uroksia 24 ja narttuja 27.

PULIT

Puleilla oli kisaosallistumisia vuonna 2003 yhteensä 2 kpl, 1 uros, ei narttuja. Vuonna 2004 yksi puliuros osallistui 11 kertaa agiilitykisoihin.

Tällä hetkellä agiilityharrastajia arvioidaan olevan maassamme toistakymmentä tuhatta. Vuonna 2002 kisakäyntejä oli Suomen Kennelliiton koetilaston mukaan 30 863, vuonna 2003 oli 35 909 kappaletta ja vuonna 2004 oli 45 820 suoritusta (Koiramme-lehti 5/2005).

Suomen agiilitytilastoja vuosilta 2002-2004 unkarilaisten rotujen osalta.

Vuonna 2004 heinäkuussa Kotkassa järjestettyyn Agirotu-tapahtumaan yhdistys oli ilmoittanut ennätykselliset kahdeksan edustusjoukkuetta, joista viisi joukkuetta lopulta osallistui kilpailuun. Joukkueita oli aloittelevissa makseissa sekä kilpailevissa medeissä ja makseissa. Aloittelevissa makseissa kisanneen pumijoukkueen "Pusztan Vonzo Vaganyt" sijoitus oli 9./29. Kilpailevissa medeissä kisannut pumijoukkue "Pusztan Kicsi Kivalot" ylsi sijalle 21./55. Kilpailevissa medeissä kisasi myös omakustanteinen pumijoukkue "Pustan Pomppijat" jonka tuloksena oli sijoitus 7. Kilpailevissa makseissa yhdistystä edusti kaksi pumijoukkuetta "Pusztan Ötletes Örokit" (sij. 28) ja "Pusztan Igazi Izzot" (sij. 32) sekä yksi mudijoukkue "Vimmattu Vauhti" (sij. 47). Kilpailevia maksijoukkueita oli yhteensä 84.

UNKARILAISTEN OMAT KISAT

Yhdistys järjesti ensimmäiset viralliset agiilitykisarot 11.8.1996 Lahdessa yhdessä Pääkaupunkiseudun Unkarinpaimenkoirat - PUK ry:n kanssa. Kilpailuun oli ilmoitettu 101 koirakkoa. Hailuodon Midsummer Night Agility Tournamentin virallisten agiilitykisojen yhteydessä on pidetty vuosina 1999-2003 epäviralliset Unkarinpaimenkoirien Mestaruuskilpailut. Toukokuussa 2004 yhdistys järjesti Helsingissä viralliset agiilitykisarot, joiden yhteydessä ratkottiin myös unkarilaisten mestaruudet. Periaatteena on palkita jokaisesta luokasta omat mestarit, jakaa tuomarien kannustuspalkinnot kaikkien taso- ja säkäluokkien kesken, sekä huomioida ruusukkein kaikki rotujemme osanottajat.

LOPUKSI

Näiden pienempikokoisten unkarilaisten paimenkoirarotujen osallistuminen ja näkyvyys agiilityssä on ollut alusta asti kannustavaa ja ansiokasta PR-työtä, ja myös esimerkinä monille muillekin roduille ja harrastajille kuin pelkästään unkarilaisille. Agiilityn kokoluokkien lisääntyttä mineihin, mideihin ja makseihin, suo etenkin keskimäinen säkäluokka (alle 43 cm) pumeille, mudeille ja puleille mielekkäämmät puitteet harrastaa ja kilpailla. Suomessa on edelleen laaja rotujen kirjo lajissa; seikka, jossa me eroamme eduksemme muista agiilityn valtamaisista. Mitalitilastoissa Suomi komeilee hopealla, kun otetaan kaikki EM- ja MM-kisarot huomioon niiden historian ajalta eli vuosilta 1991-2004.

 **Koonnut:
Eevaliisa Pohjanen ja
Eija Puhakka**